

SLUŽBENE NOVINE

LONDON, 31 januara 1942 god.

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

RATNO
IZDANJE

Broj 5

PRIZNANJE I PRAVDA ZA HEROJSTVO I STRADANJA NASEG NARODA

Govor Njegovog Veličanstva Kralja Petra II

održan na londonskom radiju 19.1.1942

Dragi Moji Srbi, Hrvati i Slovenci!

Svi izveštaji koji nam stižu iz zemlje potvrđuju da naš narod prolazi kroz stradanja kakva se odavno ne pamte. Nemilosrdno ubijanje i nevinih, večita strepnja za goli život — to je taj nemački "novi poredak" u Jugoslaviji.

Razumljivo je što je nastao, ni od koga potstreknut, otpor u kome učestvuje i takmiči se naš narod, bez obzira na pol i uzrast. Teško je presuditi ko je u toj borbi zaslužniji, jer jedan isti junački i nesalomljivi duh prožima sve.

Oni mlađi gimnazisti koji se, vezanih ruku, pred zidom pred koji su dovedeni, okreću puščanim cevima da prkosno kažu zavojevaču da su Srbi,—posveđaju da je novo pokolenje dostoјno svojih dedova i otaca.

To prkošenje smrti, taj otpor koji nikakva zverstva ne mogu da slome, stvorili su našoj zemlji jedno izuzetno mesto u okupiranoj Evropi. Zaslugu za visoki moral naroda u Jugoslaviji svi

posmatrači pripisuju na prvom mestu našoj ZENI i MAJCI. Ponos je sviju nas što je, kao uvek ranije, naša žena i majka dostažna borca čoveka.

Zahvalnost koju iskazujem našim ženama i našim majkama nimalo ne umanjuje naše priznanje onim hrabrim ljudima što se danas bore protiv zavojevača. Ti ljudi povratili su malodušima veru u našu budućnost i dali nov sjaj i novu slavu našem oružju.

Danas se kuje sutrašnjica. Na bojnim poljima u prvim danima rata, narod je izvršio svoju dužnost kao vojnik; on je vrši i danas. Iz krvi naših boraca, iz patnji naših zarobljenika, iz stradanja naše dece i žena, rodiće se opet naša Jugoslavija.

Ja sam duboko uveren da će naš narod prebroditi sadašnja iskušenja i da će u sutrašnjoj Evropi zauzeti mesto koje zaslužuje svojim osobinama i podnetim žrtvama.

Ziveli Moji dragi Srbi, Hrvati i Slovenci!

BEZ DOMOVINE

Rano preminuli pesnik Bojić spevao je ovu pesmu za vreme izgnanstva 1916 godine na solunskom frontu.

Misao nas jedna ranom zorom budi,
Misao nas jedna celog dana prati,
Misao nam jedna noću tišti grudi:
Da li otac pati?

Briga jedna zorom ko dželat nas budi,
Briga jedna vazdan u stopu nas prati,
Briga jedna svu noć nagriza nam grudi:
Je li živa mati?

Boj nas jedan zorom kao truba budi,
Bojom jednim svaka nalita je časa,
Bojom jednim krišom plaču naše grudi:
Gde su deca naša?

... Samo jedan put će odgovora dati:
Preko reke krvi i mostom lešina
Domu svome stiže, gde izgleda mati
S nevericom sina.

Milutin Bojić.

UNAPREDJENJA DRAŽE MIHAJOVIĆA

Od pukovnika — do diviziskog djeneral-a

Diviziski djeneral, g. Dragoljub Mihailović, Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva.

Ime i ličnost Draže Mihailovića postali su legendarni ne samo u srcu i svesti našega naroda, nego i u očima svekolike svetske javnosti koja ume dostoјno da ceni herojsku borbu za slobodu čoveka i naroda.

Sva svetska štampa proslavila je dela Draže Mihailovića, sve savezničke radio stanice posvećuju mu posebne emisije i slave ga kao jednog od retkih živih junaka epopeje. A Nj. V. Kralj Petar II dao je izraza Svome priznanju i osećanjima celog našeg naroda kad je u Svome manifestu od 1 decembra rekao da je Draže Mihailović u Niegovoj i narodnoj duši "vojvoda onako kakve su bile vojvode koje su stvarale našu državu."

Posle Najvišeg priznanja od 7 decembra 1941 ukazanog za pokazanu i osvedočenu hrabrost i izvanredne zasluge u ratu protiv neprijatelja u okupiranoj Otadžbini, time što je dotadašnji pukovnik Draže Mihailović unapredjen za brigadnog djeneral-a, — Nj. V. Kralj Petar II 19 januara 1942, na predlog pretdsednika Kraljevske vlade g. Slobodana Jovanovića, unapredio je Dražu Mihailovića, koji je u medjuvremenu, postao i Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva, za diviziskog djeneral-a.

MOLITVA

Najveći naš živi pesnik Jovan Dučić napisao je ovu pesmu u sadašnjem izgnanstvu u Americi 7 novembra 1941 godine.

Pomiluj, Svemoćni, nevine što ginu,
Tebi su pružene njine čiste ruke:
Za tvoju su oni pali veličinu,
Na tvoj znak prineli sve suze i muke.

Svaka beše za te rana koja tišta,
A svaka reč eho tvoga strašnog slova:
I sada ti kliču samo s gubilišta,
I sad su nam groblja veća od gradova.

Blagoslovi, Blagi, one što su pali
Pod nož krvokletca u podnožje krsta,
Ni veliki pretci nisu drugo znali
Tim putem u senci tvog velikog prsta.

Blagoslovi, Dobri, njihov trag što sjaji,
Trubu mrtvih uvek punu tvoga daha,
I na večnoj brazdi njihin koračaj,
Mač mrtvih pozlaćen zlatom tvoga praha.

Jovan Dučić.

ZA ZVERSTVA SE MORA ISPAŠTATI

Tekst govora koji je pretdsednik Kraljevske vlade g. Slobodan Jovanović održao na medjusavezničkom sastanku 13 januara 1942 u St. James-koj palati prilikom potpisivanja deklaracije o kažnjavanju ratnih zločina.

Kraljevska jugoslovenska Vlada pridaje jednu sasvim naročitu važnost deklaraciji koju ćemo sad potpisati u prisustvu eminentnih pretdstavnika saveznika.

Zločini koje su Nemci, njihovi sateliti kao i njihovi saučesnici počinili protiv nesrećnog jugoslovenskog stanovništva nemaju predsedana u istoriji civilizovanog sveta. Od onog tragičnog jutra 6 aprila, kada je Nemačka podmuklo započela sa svojim vazdušnim napadima na nezaštićene stanovnike otvorenog grada Beograda, najstrašnija zverstva vrše se protiv jednog naroda koji nije učinio nikakvu drugu krvicu izuzev krvice što nije hteo da prihvati jedan novi poredak koji je u suprotnosti sa njegovim idealima nacionalne nezavisnosti, demokratske slobode i medjunarodne pravde. Stotine hiljada Jugoslovena već su pale kao žrtva zavojevača i njegovih saučesnika. Druge stotine hiljade bile su primorane da napuste svoja ognjišta da naprave mesta osvajačima. Čitava mesta bila su uništena i skoro svi stanovnici masakrirani da bi se nevinj kaznili zbog otpora koji jugoslovenska vojska produžava da suprotstavlja napadačima.

Ništa ne može opravdati ova zverstva. Ona neće biti zaboravljena i krivci mogu biti sigurni već sada da će imati da ispaštaju za sve svoje zločine kad dodje dan pobede, čije prve zrake možemo još sada videti na horizontu zamraćenom tolikim patnjama.

Pridružujući se ovom zajedničkom deklaracijom, deklaraciji koju su ranije učinili pretdsednik Američkih sjedinjenih država i Pretdsednik vlade Velike Britanije, mi definitivno stavljamo medju svoje glavne ratne ciljeve pravično kažnjavanje ovih zločina.

Kraljevska jugoslovenska Vlada nuda se da mi nećemo ostati na ovome i da će solidarnost koja se danas manifestuje poslužiti za postavljanje moralnih i pravnih osnova jednog istinskog novog poretku u kome neće biti ostavljenika nikakva mogućnost za ponavljanje sličnih vraćanja u varvarstvo.

KAZNA ZA SVE RATNE ZLOČINE

TEKST SAVEZNIČKE REZOLUCIJE
od 13. 1. 1942.

Potpisani, koji predstavljaju Belgiju vladu, Francuski nacionalni komitet, Grčku vladu, Luksembursku vladu, Norvešku vladu, Holandsku vladu, Poljsku vladu, Čehoslovačku vladu i Jugoslovensku vladu,

Konstatujući da je Nemačka, od početka sadašnjeg sukoba koji je započet njenom politikom agresije, zavela u okupiranim zemljama režim terora, obeležen naročito hapšenjima, masovnim proterivanjima, ubijanjem talaca i pokoljima,

da su ova nasilja takodje primenjivana od strane saveznika i privrženika Rajha, a, u nekim zemljama, i od strane saučesnika okupatora,

da je medjunarodna solidarnost potrebna kako bi se izbeglo da se kažnjavanje ovih nasilja vrši putem javne osvete, i da bi se odgovorilo osećaju pravde civilizovanog sveta,

nапомињући да medjunarodno pravo, a naročito Konvencija potpisana u Hagu 1907 o zakonima i običajima ratovanja na kopnu, ne dopušta zaraćenima, u okupiranim zemljama, ni nasilja prema gradjanstvu, ni nepoštovanje postojećih zakona, niti rušenje nacionalnih ustanova,

(1) utvrđuju da tako vršena nasilja prema gradjanском stanovništvu nemaju ničeg zajedničkog ni sa pojmom ratnog akta niti sa pojmom političkog zločina, onakvim kako ih shvataju civilizovani narodi,

(2) primaju znanju izjave učinjene u tom pogledu 25. oktobra 1941 od strane Pretdsednika Sjedinjenih Američkih Država i Prvog ministra Velike Britanije,

(3) stavljaju medju glavne ratne ciljeve kažnjavanje putem jedne organizovane pravde krvih ili odgovornih za ove zločine, — bilo da su ih oni naredili, izvršavali, bilo da su u njima sudelovali,

(4) odlučuju da se u duhu medjunarodne solidarnosti staraju (a) da krivi i odgovorni, ma kojih narodnosti oni pripadaju, budu pronadjeni, predani sudske i sudjeni, (b) da izrečene presude budu izvršene.

U potvrdu čega, potpisani za to propisno ovlašćeni potpisali su ovu Deklaraciju.

Radjeno u devet primeraka, u Londonu, 13 januara 1942.

PROGANJANJE KATOLIČKE CRKVE U SLOVENAČKOJ

GOVOR POTPREDSEDKA KRALJEVSKE VLADE

Dr. MIHA KREKA
17 avgusta 1941.

Ob tej priliki želim obvestiti slovensko in svetovno javnost o nezaslišanem preganjanju, ki ga izvršuje Hitler nad katoličko cerkvijo v Sloveniji. Svetovna javnost je že deloma obveščena kakšna barbarstva počenjajo Nacisti nad slovenskim narodom. Posebej in pred vsem hočejo Nacisti uničiti vsako sled cerkvene in verske organizacije v Sloveniji.

Slovenski narod je v celoti katoliške vere in ima, odnosno je imel, zelo popolno in dejavno svojo cerkveno organizacijo. Takoj po svojem prihodu so Nacisti začeli s splošnim zapiranjem in preganjanjem duhovščine, brez najmanjšega zunanjega povoda. Aretacije so se izvršile tako, da je nacistična patrola vdrla v stanovanje duhovnikov v nočnih urah in jim ukazala naj jim takoj sledi. S seboj niso smeli vzeti več kot 5kg ročne prtljage. Nacisti so uganjali prilikom aretacij skrajne surovosti in mučenja. Na vprašanje zakaj je aretiran, je duhovnik dobil udarec v obraz ter odgovor: "Zato, ker si prokleti rimski duhovnik". Tako je bil aretiran tudi mariborski škof Dr. Ivan Tomačič, vse njegovi kanoniki, ki so bili prisotni v Mariboru, vse profesorji bogoslovija na osnovnih, srednjih in visokih šolah, vse redovniki in 70% duhovnikov po župnjah. Svobodni so ostali le starci in bolniki. Aretacije se izvršujejo brez kakršnih koli odlokov oblasti, brez možnosti pritožbe, popolnoma brezpravno-barbarsko. Aretirani duhovniki so odvedeni v kaznilnice za teže hudodelce, kjer so neprestano izpostavljeni ponižanju, zasmehovanju in mučenju. Uporabljajo jih za najnižja opravila po kasarnah in taborih nacistične vojske. Vsako noč nacistični mladenci povzročajo sadistične muke ubogim častitljivim zapornikom. Budijo jih z ležišč in mučijo na najrazličnejše načine. Tako na pr. morajo nekateri po cele ure stati pred nemškim smrkavcem, držati roke kvišku ter govoriti: "Ich bin ein verfluchter Pfaff". Čim aretiranec to izreče, dobi udarec v obraz. To vse se ponavlja brez konca, tako da ni nobena noč brez muk in trpljenja. Mariborski kanoniki so pod bajonetni Nacistom lastoročno morali prevažati vojaške kuhibine po mestu, mariborski frančiškani in duhovniki so morali pod bajoneti rušiti in podirati pravoslavno cerkev v Mariboru. Nacisti so jih fotografirali in postali slike v Srbijo med pravoslavno ljudstvo, da s tem delajo zločinsko propagando med Srbi proti Slovencem. Aretiranci so po več dni brez vsake hrane ter po cele mesece nimajo nobene prilike za umivanje in snaženje. V ječah je že mnogo naših duhovnikov umrlo. Umrl je dekan Munda, Lazarist Žagar, jezuit Žužek in več svetih duhovnikov. Kolikor vem, je doslej zaprtih okrog 800 duhovnikov samo v dveh kaznilnicah v Mariboru in Begunjah pri Bledu. Cerkve so zaprte. Službe božje ni; tudi če je kje kak duhovnik na svobodi, ne sme opravljati cerkvenih opravil. Prepovedano je krščevanje otrok, prepovedana je cerkvena poroka. Izrazeno je pod posebno strogimi kaznimi prepovedan vstop v cerkev, ki so bile božja pota in kamor se je slovenski narod stalno in redno zatekal po duhovno tolažbo.

Vse cerkveno premoženje, imovina redov, kongregacij in cerkvenih ustanov je konfiscirana. Vsi samostani so razpuščeni, redovniki in redovnice razgnani. V samostanih so morali pustiti vse, s seboj niso smeli vzeti niti denarja niti svojih osebnih reči. Redovnike so odvedli v zapore, redovnice pa poslali iz samostanov naj gredo kamor hočejo v beli svet, a prepovedali so jim nositi redovniško obleko. V moških in ženskih samostanah se je nastanila Gestapo in nacistična vojska. Kjer so našli Nacisti gotov denar cerkveni ali privatni, so ga odnesli. Oropali so cerkve, odnesli vrednosti, monštance, kelihe, slike, kipe in vse kar so našli premakljivega. Posvečene hostije so pometali živini za hranu, ali jih enostavno vrgli v blato povsed, kjer niso kaki cerkveni služabniki ali dobrí verniki hostij mogli pravočasno použiti. V Sloveniji je bila škofova gimnazija v St. Vidu nad Ljubljano s 400 dijaki; poleg te je bilo še veliko samostanskih šol za žensko in moško mladino. Preko noči so dijaki in dijakinje morali zapustiti zavode, in v ogromnih zgradbah se je naselilo po par nemških oficirjev.

Cerkev je imela v Sloveniji na široko razpredeno prosvetno in socijalno-humanitarno organizacijo z lastnimi domovi, knjižnicami, bolničnimi, zavetišči za sijorte in onemogle. Vse to premoženje je rekvirirano, povod so ustanove razpuščene, domovi zaprti ali pa zasedeni po Nacistih. Ogromna in nenadomestljiva je že materialna škoda, a vendar ni to nič v primeri z dejstvom, da je veren narod ostal brez vsakega duhovnega vodstva, brez verske tolažbe in vzgoje.

Vsi slovenski katolički lajki, ki so sodelovali v cerkvenih organizacijah in ustanovah dele usodo duhovnikov. Sami so zaprti ali odvedeni v koncentracijska taborišča v Nemčiji, žene in družine so Nacisti transportirali v Srbijo, a vse premoženje, premičnine in nepremičnine so jim odvezeli, konfiscirali in niso dovolili da vzamejo vsaj najpotrebnejše za otroke s seboj. Katoličke slovenske matere neizmerno trpe. Možje, njihovi zaščitniki so v zaporih, premoženje konfiscirano, odrasla mladina, moška in ženska, mora kot živilna v tovarnih viakih v Nemčiji, brez vsakih sredstev za življenje, matere z malimi otroci, tudi prodonice—tri dni po porodu—pa v Srbijo v plombiranih vagonih za živino, tako da ima vsak transport številne mrtvice.

Ponovno povdoram, da je hitlerizem vse to opustošenje v našem narodu izvršil brez vsakega vzroka in povoda. Samo zato, da se naš narod moralno in materialno uniči, da ostane brez svojega duhovnega vodstva. Duhovščina mora v mučenosti in smrti, ker je katolička in ker je narodno slovenska. Podrobnosti tega mučenja cerkve med Slovenci se in bodo objavljene na drugem mestu. O nekaterih strahotnih slikah tega slovenskega križevega pota bom še govoril.

Nemško barbarstvo v Sloveniji ne pozna meja. Po izrecnemu nalogu Hitlerja se vrši. Nemški organi ga izvršujejo na najostudnejši način. Trpljenje vernih katoličkih Slovencev vpije v nebo po zadoščenje, toda oni vztrajajo in upajo, da bo vse svet pomagal, do se čim preja uniči nacistični satan, najbednejši krvolok, kar jih pozna zgodovina.

Ovu pesmu napisao je i objavio u Americi oktobra meseca prošle godine Jovan Dučić.

Nosi srpska reko, krv naših sinova.
Jer krvave reke svud su naše medje:
Mačevi ubijca svih su istog kova—
Sad nosi unuke kud nosaše predje.

Primi krv nejači u svetle ti pene,
Sto puta je za te i pre umirala:
Da je ne poloču pogane hijene,
Da ne metnu u nju otrova i kala.

VRBAS

Naše su pobede i zastave naše
Tvoj veliki zavet gordosti i besa—
Jedine u tebi što se ogledaše,
I jedine ovde digle do nebesa.

Beše tada slavna a sad si i sveta,
Pevaj, sva krvava kroz njive i luge,
Naša zvezda slave sad i dalje cveta;
Pre svačiji sužanj neg ičije sluge.

Nosi mra krv da ih ne pokradu,
Nosi, reko srpska, krv nevinih žrtvi:
Radosne pobeđe heroji nam dadu,
Ali strašnu pravdu izvojuju mrtvi.

Jovan Dučić.

NAŠI NEPRIJATELJI I NJIHOVI POMAGAČI NA SRAMNOM STUBU

Za njihova divljaštva i zverstva mora ih postići odgovarajuća kazna

GOVOR g. MILOSA ST. BOBIĆA, BIVSEG MINISTRA

Održan na londonskom radiju 21. 1. 1942.

ZLOČINI PO PLANU I UMISLJAJU

Javno mišljenje čitavog civilizovanog čovečanstva uzbuno se i ujedinilo u osudi svirepog režima nasilja i terora koji naši neprijatelji sprovođe u Jugoslaviji i ostalim podjarmjenim zemljama Evrope. Za zločine, koje Nemci i njihovi poslušnici preko svojih trupa i okupatorskih vlasti, a pod firmom vodjenja rata, vrše nad gradjanskim stanovništvom, nema sličnih primera u čitavoj istoriji. Utvrđeno je da ti zločini nisu samo delo pojedinaca, razuzdanih vojnika ili samovoljnih službenika, već pretstavljaju umišljajne radnje sprovedene po planu i po naredjenju. Ovo naročito važi za slovenske zemlje, gde se izvodjenje zločina vrši u planu i umišljaju kojim se direktno ide na istrebljenje.

Divljaštva i zverstva nemačkih trupa u Jugoslaviji, u Rusiji, Poljskoj i Čehoslovačkoj ostaće za istoriju dokumentat najveće sramote kojom su Nemci pokrili svoje sopstveno ime. Ali su zato Nemci, u najvećoj slovenskoj zemlji, u Sovjetskoj Rusiji, već sada doživeli svoj najveći materijalni i moralni udar i poraz. Čitav svet poklonio se sa divljenjem herojskim podvizima ruske vojske. Citavo civilizovano čovečanstvo primilo je sa osećanjem bola i solidarnosti strašnu i dokumentovanu optužbu ruske vlade, koja je ovih dana objavljena u svetskoj javnosti. Ta optužba prikvala je za sramni stub za sva vremena Nacističku Nemačku. Ovih dana osetili su Nemci po svojim ledjima da ruska pretnja odmazdom za ratne zločine neće ostati prazna reč.

U znak uzbune savesti kulturnog čovečanstva prvi su ustali i kazali svoju gromku reč pretstavnici naprednih i demokratskih naroda Sjedinjenih Američkih Država i Velike Britanije, Ruzvelt i Churchill. Oni su još u oktobru prošle godine zajednički stali na gledište da se kažnjavanje ratnih zločina mora postaviti u red glavnih ciljeva rata.

13.og ovog meseca održana je u Londonu, u Sen Zemskoj palati, konferencija pretstavnika vlada zemalja koje su sada okupirane od Nemačke i njenih saveznika i pomagača sa zadatkom, da solidarno zauzmu zajednički stav po pitanju utvrđivanja i kažnjavanja ratnih zločina koji se vrše od strane okupatorskih vlasti nad stanovništvom okupiranih područja.

Na konferenciji su uzeli učešće pored pretstavnika Jugoslavije i pretstavnici svih neposredno zainteresovanih savezničkih zemalja: Belgija, Francusko Nacionaški Komitet, Luksemburška, Norveška, Holandska, Poljska i Čehoslovačka. Iz solidarnosti sa svojim saveznicima vlade Velike Britanije, Sjedinjenih Američkih Država, Sovjetskog Saveza, Britanskih Dominiona i Kine, izaslale su takodje svoje pretstavnike da prisustvuju ovoj konferenciji. Sam ministar spoljnih poslova Velike Britanije g. Eden otorio je konferenciju, a predsedavao je predsednik vlade Poljske Republike g. Šikorski.

Najpre su pretstavnici pojedinih zemalja prikazali redom stanje u svojim zemljama i opisali sva divljaštva i zverstva koja su Nemci, njihovi sateliti i sauvescnici, tamo počinili. Ta izlaganja pretstavljaju u svojoj celini najtežu optužbu koja je ikada podignuta za zločine koji nemaju precedana u istoriji čovečanstva.

Konferencija je završena potpisivanjem zajedničke deklaracije kojom su sve savezničke zemlje po ovom pitanju donele solidarni ovakvu odluku:

ODLUKE SAVEZNIKA PROTIV RATNIH ZLOCINACA

Nasilja kakva su u ovom ratu vršena od okupatorskih trupa Nemačke i njihovih satelita i sauvescnika nad stanovništvom u okupiranim zemljama ne mogu se

podvesti pod pojam ratovanja niti pod pojam političkih zločina kako to odgovara shvatanju civilizovanih naroda.

Usvaja se gledište Pretsednika Sjedinjenih Američkih Država i Prvog Ministra Velike Britanije, pa se stavlja među glavne ratne ciljeve kažnjavanje krivih ili odgovornih za ove zločine,—bilo da su ove zločine oni naredili, bilo da su ih izvršavali, bilo da su u njima sudjelovali.

Odlučuje se da se sve zainteresovane zemlje solidarno postaraju da se krivi i odgovorni, ma kojih narodnosti oni pripadali, pronadju, predaju sudu i osude i da se ove presude stvarno i izvrše.

Šta znači ova međusavzvanička odluka?

Ona znači, a to je na konferenciji naročito podvučeno, da se pogreške, učinjene posle prošlog svetskog rata, ne smiju i ne mogu više ponoviti. I suviše skupo plaćeno zajedničko iskustvo naroda, pogodjenih ponovo od istog napadača, garantija je da deklaracija o kažnjavanju ratnih zločinaca neće ponovo ošteti mrtvo slovo na hartiji.

Ona znači da neće pomoći nikakvo izgovaranje ovih zločinaca na ratno stanje, na naredbodavce, na sprovođenje okupacije i nekakvih, u ratu dopuštenih, postupaka.

Ona znači da će se gonjenje i kažnjavanje ratnih zločinaca primeniti na krive i odgovorne, bilo da su oni Nemci, Talijani, Madjari, Bugari ili njihovi sauvescnici od domaćih izdajnika koji su se ogrešili o članove svoje rođene narodne ili državne zajednice.

Ona, najzad, znači da ne može biti begstva ni sklanjanja od zasluzene kazne u sigurnost inostranstva, jer posle naše pobeđe neće nigde biti kutka na zemljinoj kugli gde pravda čitavog udruženog čovečanstva neće pronaći krvica i dovesti ga na optuženičku klupu.

Naša vlada uzela je viđnog učešća u pripremi i radu ove značajne međunarodne konferencije. Ona je smatrala da svojim pristupanjem ovakvoj međusavzvaničkoj deklaraciji donosi svoj prilog za organizovanje bezbednog mira posle dobijenog rata. Našu zemlju predstavljao je sa velikim ugledom naš najpoznatiji pravnik, predsednik Ministarskog saveta g. Slobodan Jovanović.

SVAKOME CE SE PLATITI PO ZASLUZI

Draga braćo u našoj, danas porobljenoj, otadžbinu! Teške su i preteške muke i nevolje koje ste prepitali i koje vam još prestoje. Odmazda i kazna postići će zločince nad našim narodom samo preko naše pobeđe. Zbog toga je baš sasvim izvesno da će oni zaista biti teško ali pravedno kažnjeni. Posle ulaska Američkih Država u rat, posle uspeha naših velikih saveznika Engleza u Atlantskom oceanu i u Africi, posle herojskih podviga naše braće Rusa, koji razbiše nemačke snove o pobedi u munjevitom ratu, nema više spora: koja će strana pobediti. Na našem zajedničkom savezničkom frontu preko svih kontinenata i mora svrstano je četiri petine sveta u borbi za slobodu i napredak, a protiv nasilja i mraka. Na našoj je strani ogromna materijalna snaga kakvu svet dosad nije video mobilisan na jednoj strani. Na našoj je strani visoki moral boraca za poštenu stvar. Prema nama stoji iskravljjen nepratielj, kome su planovi poremećeni i koga je duboko nagrizao crv sumnje u uspeh i strah od naše kazne. Pojedini medju silnicima u porobljenim zemljama dobro će se razmisli pred novim nasiljima.

Zato, draga braćo, pamite dobro sve zločince i sve zločine. Vaš je dug prema otadžbini i prema deci vašoj da se onda, kada budemo u dobru, ništa ne zaboravi. Naš nacionalni i gradjanski moral zahteva od nas da svakome pošteno platimo po zasluzi.

U SLOZI JE NAŠ JEDINI SPAS

Govor g. Dr. Ilije Jukića, pomočnika ministra inostranih poslova, protiv bratoubilačkih borbi i protiv gangsterske vlade u Hrvatskoj

Održan na londonskom radiju 18. XII. 1941.

Draga braćo, Hrvati, Srbi i Slovenci!

Misli svih nas ovdje u Londonu uvijek su s vama. Dobro su nam poznate vaše užasne patnje i muke.

Podmuli i okrutni nacistički i fašistički neprijatelji naši ne zanemaruju ni jedno sredstvo da te patnje i muke budu što paklenje.

Izvođeci metodički svoj barbarски plan razdjeljivanja svih ostalih naroda, da bi tako

lakše postali i ostali njihovi gospodari, upeli su oni sve snage da zavade što više i rodjenju braću, kako bismo jedni druge istrijebljivali za njihovu korist i zadovoljstvo.

Najvećim bolom u duši saznali smo za bratoubilačke borbe između Hrvata i Srba. Najprečija i najsvetija dužnost vas svih mora biti da sav napor uložite da se ta bratoubilačka borba do kraja zaustavi i da jedni drugim zaceljujete duboke i teške rane.

Svaki Hrvat koji diže ruku na svog brata Srbina i svaki Srbin koji diže ruku na svog brata Hrvata najveći je

neprijatelj svog naroda. Mnogobrojni neprijatelji naši žele da ih mi zaboravimo u međusobnoj borbi. Ta njihova prozirna i nečovječna igra morate osuđiti na svaki način. Sva naša borba mora biti upravljena isključivo protiv naših zaj

NEOPHODNOST JUGOSLOVENSKO-ČEHOSLOVAČKE SARADNJE

GOVORI NJ. V. KRALJA PETRA II i PRETSEDNIKA g. DR. E. BENEŠA.

Zajednički snimak Nj. V. Kralja Petra II i Pretsednika g. Dr. E. Beneše.

U Londonu je priredjen u Dorćestru svečan ručak kao manifestacija bliskosti i povezanosti naše Kraljevine i čehoslovačke Republike. Nj. V. Kralj Petar II i Pretsednik čehoslovačke Republike g. Dr. Edvard Beneš počastvovalisu ovu manifestaciju svojim prisustvom i svojim govorima. Te govore, održane 19. 1. 1942, donosimo u celosti.

GOVOR NJ. V. KRALJA PETRA II

Današnji sastanak, pod ovako, trenutno tužnim prilikama za naše narode, pokazuje da se mi nikada ne zaboravljamo. Mj uvek osećamo potrebu, i u dobru i u zlu, da s vama dodjemo u vezu.

Naša dva naroda su, i u prošlosti pod sasvim drugim prilikama, još u doba Austro-Ugarske, saradjivali bez prestanka u punom prijateljstvu. To daje nesumnjiv dokaz zajedničkih životnih interesa. A odmah posle svetskog rata naš savez položio je temelj Maloj antanti, stvorenoj vašom inicijativom. Slučaj je hteto da se sad za ovim stolom nalaze oba pretstavnika naših zemalja koji su te prve pregovore vodili. I kao što je Moj Otac, Kralj Aleksandar, veliki značaj pridavao savezničkim vezama sa vašom zemljom, tako ču i Ja, u tesnom razvitu naših političkih odnosa, gledati lepu budućnost za sve narode srednje i jugoistočne Evrope.

Fatalnost evropske situacije, kako se ona razvijala posle zaključenja mira otpre 28 godine, bila je u tome, što se ustvari, i kraj postojanja Društva naroda, nije shvatilo da uvek postoji jedna ista, svima evropskim narodima zajednička opasnost. Svi su oni podjednako, i sa istih mesta, izloženi opasnostima rata, i razlike medju njima ima samo u tome što rušilac mira nema računa da sve odjednom uvuče u borbu. Postoji samo jedan mir u Evropi za sve narode. I ako se ne shvati da svi oni kojima je stalo do mira, treba zajedničkom snagom i sporazumno da ga obezbedjuju, ratni požar, kao svaki požar koji se gasi haotično i nedovoljnim sredstvima, i u budućnosti će se brzo širiti i zahvatati opet strahovite razmere. Velika će dobit biti ako se to bude uvidelo bar sada posle novog iskustva sa jednim opštim ratom, i ako oni kojima su narodi poverili brigu da im mir i bezbednost sačuvaju, ne budu opet, kao posle 1919 godine, smetnuli s umu da postoji nerazrušiva solidarnost interesa miroljubivih evropskih naroda.

Vaš rad sa Poljskom, Gospodine Pretsedniče, na stvaranju jedne srednje-evropske, i naš sa Grčkom na stvaranju jedne Balkanske unije, pokazuju da smo iz sudbošnih dogadjaja koje smo preživeli, izvukli potreban nauk. Geografski položaj i približna jednakost snaga stvaraju našim zemljama slične

ZAJEDNIČKA PROŠLOST I BUDUĆNOST

Dvadeset sedmog oktobra prošle godine novo imenovani opunomoćeni ministar i izvanredni poslanik naše Kraljevine kod Pretsednika čehoslovačke Republike g. Većeslav Vilder, predao je svoje akreditive Pretsedniku g. Dr. Edvardu Benešu. Tom prilikom g. Vilder je održao sledeći pozdravni govor:

Gospodine Prezidente,

Ja sam sretan što mi je Nj. Vel. naš Kralj Petar II povjerio časnu zadaću da budem kod Vaš, Gospodine Prezidente, poslanikom i opunomoćenim ministrom i smatram za veliku čast predati Vam svoja akreditivna pisma.

Kao što je g. 1912 za Balkanskog rata osjetio Prag, da izvojevana sloboda na Balkanu znači zoru, boljih dana i za sjeverne Slavene, tako su i Beograd i Zagreb vidjeli u propasti čehoslovačke nezavisnosti navještaj crnih dana i za Jugoslaviju. Oduvijek su svi veliki duhovi i Srba i Hrvata i Slovenaca smatrali češki narod kao svoju predstražu, kao najjači bedem protiv nadiranja germanstva na Istok. U grandioznoj spontanoj manifestaciji naroda u dogodnjima mjeseca marta o.g., kao i u današnjoj borbi u okupiranoj otadžbini našli su opet konačno državna politika Jugoslavije i naši bratski odnosi sa Čehoslovačkom pravog izražaja. I sada su se ovdje u Londonu, u tom centru svjetske politike i divovskog otpora protiv barbarizma, našli šefovi i vlade naših bratskih naroda. Oni su daleko izvan svoje domovine baš zato, jer predstavljaju istinske težnje svojih naroda. Sad nas ovdje spaja jednaka nedavna tragična prošlost ali i jednaka misija

u budućnosti: za obnovu i preporod naših država, za novu Evropu, za pravednu i mirnu ljudsku zajednicu. Odnos između naših država izlaze iz okvira uobičajnih diplomatskih dodira. Oni očitavaju duboku zajednicu naroda s narodom, pozvanih da konačno svoja bratska osjećanja pretvore u djela.

U Vama, gospodine prezidente, prvom saradniku Vašega i našeg Masaryka, u Vama, kojemu je pala u dio neobična historijska zadaća, da po drugi put odavle radite na obnovi čehoslovačke države, u Vama, koji ste proživjeli svim svojim bićem velik uspon i nezasluženi pad svoje države, gledamo zalog za uspješnu našu saradnju.

Na ovaj pozdrav našeg Kraljevskog poslanika Pretsednik čehoslovačke Republike g. Dr. Beneš odgovorio je ovim rečima:

Zahvaljujem Nj. Veličanstvu Kralju Petru II, što je poslanik imenovao baš Vas, našega staroga, prokušanoga prijatelja.

Imate sasvim pravo kad kažete, da su današnji dogadjaji pokazali, što znači solidarnost protiv zla, a što znači nesloga—propast jednoga za drugim. A ovaj naravni princip vrijedi tim više u Srednjoj Evropi.

Slažem se s Vama, da nam naš boravak u Londonu pruža jedinstvenu priliku, da razmišljamo o svim mogućnostima nove Evrope i da ih dobro pripremimo. Za nas to vrijedi tim više, što su srdaćni odnosi medju našim narodima bili uistinu više nego diplomatski.

Zahvaljujem Vam na Vašoj miloj napomeni o prezidentu Masariku i o mom radu. Uvjeravam Vas, da ču učiniti sve za učvršćenje naše saradnje i za olakšanje Vaše odgovorne zadaće.

pogodbe za razvitak u međunarodnom društvu Evrope, i upućuju nas već samim tim na saradnju. Ta saradnja nam je neophodno potrebna, jer bez obezbeđenja mira nema napredne budućnosti ni jednom narodu.

Posao koji nam pretstoji nije mali. Teškoća će biti, kao što ih uvek ima pri ostvarenju jednog velikog međunarodnog dela, ali Ja računam da ćemo naići na potrebnu uvidjavnost na svima stranama koje, po našoj zamisli, ova organizacija mira ima da obuhvati. A u toj medjusobnoj povezanosti svih društvenih tvorevinu, potpuno se slažem s Vama, čehoslovačko-jugoslovensko prijateljstvo sačinjavaće neophodnu i najčvršću kariku.

Džem času u Vaše zdravlje, Gospodine Pretsedniče, sa željom da Vaš bratski narod iz ovih teških iskušenja, koja mu je nametnuto naš zajednički neprijatelj, izidje isto onako čvrst i borben kao što je uvek bio. Džem času za uspešan završetak ove velike borbe, koju ćemo sa našim saveznicima, u to nema sumnje, uspešno privesti kraju.

GOVOR g. E. BENESA

Sretan sam što se na današnjem ručku sastaju predstavnici Jugoslavije i Čehoslovačke da potvrde obnovu onih prijateljskih veza koje su tradicionalno vezale oba naša demokratska naroda. Sticajem okolnosti sastaju se neposredno posle svečanog potpisa Jugoslovensko-čehoslovačkog sporazuma, koji postavlja osnovu za organizaciju balkanskog saveza. Naši narodi i države bili su u prošlom ratu izloženi istom neprijatelju. Ratna iskustva potvrdila su načelo da se sveopšti mir i sigurnost evropskih naroda protiv nemačke ekspanzivnosti može trajno osigurati samo razumnim sprovođenjem kolektivne sigurnosti i čvrstom izgradnjom saradnje država povezanih medjusobnim interesima. Od potpisa mira u godini 1919 radio je Kralj Aleksandar i Pretsednik Masarik i ja lično na pojačanju oba načela. To jest načelo kolektivne sigurnosti i regionalne sigurnosti.

Naše države radile su na izgradnji jakog Društva Naroda i srednjo-evropski i balkanski mir hteli su osigurati preko Male Antante i Balkanskog sporazuma. Velika politička i moralna kriza uništila je naše delo i naše težnje. Usled toga su naše države bile spoljno-politički oslabljene i predane napadu istog neprijatelja kog pre četvrt stoljeća. Ali rat, zajednička sudsina i zajedničko stradanje, potvrdili su pre svega da je naša predjašnja zajednička politika bila ispravna i tako ponovo staro načelo da svetski mir i mir pojedinih naroda može biti osiguran samo svetskom saradnjom stalno pojačavanom saradnjom regionalnih državnih tvorevin ili susednih država. Ja u glavnom spokojno gledam na razvoj situacije koja sada postavlja temelje posle ratne organizacije. U jugoslovensko-čehoslovačkom sporazumu vidim jedan od tih temelja na kojima će balkanske države izgraditi svoju sopstvenu sigurnost, a na njemu će se postaviti jedan od važnih stubova evropske sigurnosti. U istom duhu i sa istim ciljem radimo na sporazumu poljsko-čehoslovačkom i došli smo već do važnih zaključaka. Idući dosledno stopama Svoga velikog Oca Kralja Aleksandra, s Kojim me je vezivalo mnogo ličnih odnosa i iskreno prijateljstvo. Vaše Veličanstvo s pravom je ovih dana podvuklo da oba sporazuma jugoslovensko-čehoslovački i poljsko-čehoslovački stvaraju osnovu za širi sporazum i za celokupno uređenje u Srednjoj i Jugoistočnoj Evropi. Ako uspe ovo uredjenje, koje iskreno želimo i na čemu ćemo zajedno sa vama raditi, njegove posledice i rezultati biće dalekosežni.

U medjusobnoj povezanosti svih državnih tvorevinova ove nove velike organizacije, jugoslovensko-čehoslovačko prijateljstvo sačinjavaće neophodnu i najčvršću kariku. Tradicionalno prijateljstvo naših naroda i tesna saradnja naših država posle prošlog rata pruža sve prepostavke da će ova naša veza doprineti mnogo trajnom osiguranju našeg sopstvenog mira i mira svih ostalih srednjo-evropskih i jugoistočnih država.

Želim Vašem Veličanstvu, Kraljevskoj vladu i Vašem bratskom narodu mnogo sreće u današnjim krvavim borbama i teškom radu i pijem zdravici u zdravlje Vašeg Veličanstva i za skoru pobedu vašu i svih saveznika.

Nj. Kr. V. Prestolonaslednik Tomislav

REČI PRESTOLONASLEDNIKA TOMISLAVA

Nj. Kr. Visočanstvo Prestolonaslednik Tomislav stupio je 19. januara 1942 u svoju petnaestu godinu. Toga dana Nj. Kr. Visočanstvo Prestolonaslednik uputio je sledeće reči našem narodu preko londonskog radija.

Iako sam daleko od svoje Otadžbine, ja stalno mislim ne samo na njene lepote, već i na teške patnje koje podnosi ceo narod: i majke, i deca, i zarobljenici po dalekim logorima.

Danas, na svoj rođendan, pozdravljam sve njih, ponosan što pripadam jednom narodu koji ume da se bori za slobodu.

Verujem da je dan pobede i vaskrs pred nama.

PROSLAVA SV. SAVE U LONDONU

27. ovog meseca, na praznik Sv. Save, u državnoj zgradi u Upper Grosvenor Street priredjena je skromna i intimna proslava. Proslavi je prisustvovao Nj. V. Kralj Petar II. Bili su prisutni članovi Kraljevske vlade na čelu sa g. Slobodanom Jovanovićem. Pored njih bilo je prisutno nekoliko britanskih prijatelja, među kojima i episkop Gibraltara. Svečanost je obavljena i u prisustvu svih savezničkih poslanika akreditiranih na našem dvoru. Pored prisustva naših političkih ličnosti bili su i ugledni članovi naše kolonije. Posle obavljenog crkvenog obreda, Ministar saobraćaja i zastupnik Ministra prosvete, g. Milan Grol, kraćim govorom pozdravio je prisutne savezničke predstavnike i u nekoliko reči objasnio im značaj i smisao proslave Sv. Save. Zatim je na našem jeziku održao sledeći govor koji je ponovljen istoga dana na Londonskom radiju za našu zemlju. Producujući tradiciju Svoga Oca, Kralj je toga dana zadržao na ruci nekoliko djaka Jugoslovena kao i zastupnika Ministra prosvete g. M. Grola i g. prof. Dr. Subotića sa gospodjom.

GOVOR MINISTRA g. GROLA.

Praznujemo Sv. Savu, slavu srpske škole, u tudjini, daleko od naše škole, od naše dece, od nastavnika. I srca nam se stežu kada mislimo šta je s njima.

Deca koja se iz školske klupe izvlače da budu streljana, i tolika druga kao jagnjad nevinja, a poubijana, pomrla ili izbolela i iznemogla, i do slepih gladju dovedena, deca izbegla iz Bosne, iz Hrvatske, iz Makedonije, iz Vojvodine, deca bez krova i roditelja — neće danas uskljicati himnu Sv. Savi.

I hiljade njihovih nastavnika, onih koji su preživeli sva stradanja, onih u logorima zarobljenih i interniranih, onih u logorima talaca i onih u četničkim odredima i u vojsci generala Draže Mihailovića, koji u ovim ledenim danima s puškom u ruci krstare našem zemljom braneći je, i oni neće ovog puta sa svojim učenicima lomiti slavski kolac.

Srca nam se stežu bolom kad na to mislimo, ali se srca naša na današnji dan i nadimaju uzdignutom verom kad vidimo s kolikim pouzdanjem taj narod korača svojim putem pravo, svestan da je to put koji mu je Providjenje odredilo. Oni koji ga danas hvale širom sveta, njegovu hrabrost pripisuju častoljublju. Srpski narod međutim nije, i nikad nije bio, ponesene glave, ni žudan slave radi slave. On je tu slavu kroz svoju istoriju sticao ne tražeći je.

Ako tako čini danas, čini stoga što on drukčije ne može. A kada vidi kako se stvari razvijaju u svetu, on je na današnji dan zadovoljan sobom, zadovoljan što i ovog puta kao u svim teškim iskušenjima u svojoj prošlosti nije činio drukčije. Kao uvek on se i danas našao na braniku dobra i u društvu onih koji se za dobro bore.

Naš narod ostao je svestan da sve vrednosti kojima raspolaze — hrabrost, požrtvovanje, veru u tu pobedu dobra u svetu, veru u sebe i u svoju zvezdu — on duguje toj postojanosti u zalaganju za dobro, tom svom poštrenom i muževnom karakteru. Bez njega naš narod ne bi bio ono što je, život njegov ne bi bio život, i budućnost njegova nezna se čim bi drugim mogla biti obezbedjena.

Taj moralni Temelj — delo je onoga koga danas slavimo.

(Nastavak na str. 5)

VE BALKANSKOJ ZAJEDNICI I NOVOJ EVROPI

ĆENICI JUGOSLAVIJE I GRČKE POTPISALI SU SPORAZUM O STVARANJU BALKANSKE UNIJE

NEIMARI BALKANSKE ZAJEDNICE

Nj. V. Kralj Jugoslavije i Nj. V. Kralj Grčke
snimljeni posle održanih istoriskih govora 15.1.1942

etar II, koji visoko drži zastavu slobode Svoje zemlje u današnjem centru borbe protiv Europe, prvi je odavde podignuo i zastavu slobode Balkana i Podunavlja, kao najpozvano pravcu velika nastojanja Svega uvišenog Roditelja. U Svome manifestu upućenom Hrvatima i Slovincima još 6. septembra prošle godine, On je proglašio: "Svim Svojim prihvatom ideju balkanske slobode i pozivam sve narode Balkana i Podunavlja, koji žive, na saradnju i zajednicu". Nije slučajno da je Nj. V. Kralj završio taj Svoj manifesti slogan balkanskih naroda!

menitih težnji našeg mladog Kralja, Kraljevska vlada je blagovremeno i diplomatizala potrebne inicijative da se već sada pristupi pripremanju te željene balkanske unije sa javno učinjenom konstatacijom Nj. V. Kralja Petra II da je Jugoslavija predložila savezničkom Grčkom, jedan od njenih tvoraca, posle učinjenih predradnji, 15. ovog mjeseca. Hrvatima i Slovincima još 6. septembra prošle godine, On je proglašio: "Svim Svojim prihvatom ideju balkanske slobode i pozivam sve narode Balkana i Podunavlja, koji žive, na saradnju i zajednicu". Nije slučajno da je Nj. V. Kralj završio taj Svoj manifesti slogan balkanskih naroda!

ovog istoriskog Sporazuma, čiji se veliki međunarodni značaj obeležio i prisustvom stranih poslova g. Edena-a samom činu stavljanja potpisa na njega, postavljene su primere za stvaranje i jedne Srednje Evropske Unije. Kao osnova toj široj uniji može biti čehoslovačko-poljski sporazum.

čelično ostvarena ova naša stvaralačka inicijativa jeste putokaz i ima mnogo da dovede do učvršćenju mira na celom našem napačenom evropskom kontinentu. Odjek i naš jugoslovensko-grčki Sporazum o Balkanskoj Uniji naišao u britanskoj, američkoj i francuskoj pravilno shvaćen kao jedna stvaralačka inicijativa i kao veliki doprinos budućem razvoju Balkana i Evrope.

naša nastojanja u smislu budućeg pravičnog i demokratskog Porekta u Evropi nisu ništa drugo nego osiguranja i bliska pobeda savezničke i naše stvari ima naći sasvim spremno i konačno učvrstimo takav novi poredak, koji će zauvek osiguravati slobodu čoveka i blagodeti trajnoga mira.

ANJE SPORAZUMA ZA STVARANJE BALKANSKE UNIJE

UVA SNIMLJENA ZA VREME STAVLJANJA POTPISTA NA SPORAZUM—S LEVA NA
DE: BRITANSKI MINISTAR INOSTRANIH POSLOVA E. Idn. MINISTAR INOSTRANIH
g. Dr. M. Ninčić, PRETESEDNIK VLADE g. S. Jovanović, grčki Pretešednik vlade g. E. Cuderov
istar inostranih poslova g. K. Simopoulos, Stojanović, grčki Pretešednik vlade g. Dr. Ninčić; pomoćnici Ministra
poslova g. V. Milanović i g. Dr. I. Jukić, a pozadi njih šef kabineta pretešednika Kr. vlade g. K.
pašović.

GOVOR NJ. V. KRALJA DJORDJA II

Održan na svečanom ručku povodom potpisivanja jugoslovensko-grčkog Sporazuma 15.1.1942

Vaše Veličanstvo, Ekspedencije i Gospodo,

Sabrali smo se danas ovde da proslavimo zaključivanje jednog ugovora koji svečano obnavlja i potvrđuje prijateljstvo kojim su odavna vezana naša dva naroda, i koji manifestuje volju obe naše zemlje da zajednički žive i da putem Balkanske unije u atmosferi mira obezbede sreću i napredak narodima Balkanskog poluostrva.

Ugovor koji su naši pretstavnici, Sire, pre nekoliko časova potpisali u ime naše i naših naroda, pretstavlja istorisko delo u mirnoj evoluciji Balkana, i pretstavlja najvernije prava osećanja naroda. Naši su narodi nadahnuti žarkom i nepokolebljivom verom u svoju budućnost, i oni smatraju da naša unija u ostvarivanju istih idealja slobode, mira i napretka, treba da predstavlja osnovicu za bolju budućnost ne samo za naše dve zemlje, već i čitavog Balkanskog poluostrva na kome i mi živimo, i gde su naši narodi neprekidno delali na širenju civilizacije i učvršćivanju mira.

Sto nismo imali sreću da mir i očuvamo, nismo mi bili krivi, već je za to kriva politika agresije i zavojevanja koju su vodili pljačkaši i nasilnički narodi protiv kojih je u ovom času ujedinjen gotovo čitav civilizovani svet, u odbrani slobode i same civilizacije. Srca naših dvaju naroda od ikona su nadahnuta bila žarkom ljubavlju prema svojoj zemlji i nezavisnosti. Ovaj zajednički ideal uz istu odlučnu hrabrost, gotovo punih trideset godina vodio je naše vojske da se bore rame uz rame na istim bojnim poljima, i na svim mestima gde su bile ugrožene naša nacionalna nezavisnost i bezbednost naših zemalja. Naše armije nije potukao naš novi neprijatelj koji je pritekao u pomoć svom moćnom ali već potučenom neprijatelju, zbog nedostatka hrabrosti ili odlučnog otpora sa naše strane, naše su vojske potučene samo silom brojno nadmoćnjom i strašnom težinom mašinerije u modernom ratu, dok su nama mašine strahovito nedostajale. Ali je borbeni duh naših vojnika izazvao divljenje čitavog sveta, i jednovremeno obnovio bratstvo po

oružju između jugoslovenskog i grčkog naroda, sada po treći put osveštano krvlju koju smo zajednički prolivali.

Medjusobno političko razumevanje koje medju nama postoji, zajedno sa istovetnim pogledima i interesima, nalazi sada svoj pravi izraz u ugovoru koji je danas potpisana.

Ja sam ubedjen da ova unija pruža najbolje sredstvo balkanskim narodima da posluže svojim pravim političkim i privrednim interesima i da je to jednovremeno najsigurnija garancija trajnog mira. Nama će novog potstrelka dati snaga koja se javlja iz svake unije nadahnute rešenošću da poštuje svoja prava i da onima koji tu uniju čine pruži izvanredan i napredan život.

Zrtve tako junački podnute od strane naša dva naroda, okrugno pustošenje kome su naše zemlje sada izložene pod stostrukim tiranskim jarmom, nesalomljivi otpor koji naši narodi—privremeno pregaženi—pružaju protivu nasilja, pribavile su nam poštovanje i zahvalnost Saveznika na čijoj strani nastavljamo borbu, puni pouzdanja u konačnu победu. Mi imamo dokaza o toj zahvalnosti naših saveznika, koja se ogleda u toploj dočeku na koji su naše vlade naišle u ovoj velikoj Metropoli, iz koje je sloboda već više od dve godine pružala izvanredan otpor silama zla i tiranije.

Velika Alijansa, koja je pre nekoliko dana proglašena iz druge jedne velike prestonice—iz Sjedinjenih američkih država—čvrsto nas je povezala sa svim drugim narodima, koji se s kraja na kraj sveta bore za iste ideale i za istu stvar za koju se i mi borimo, u cilju da stvore novi jedan svet mira i pravde.

Kad zora slobode svane narodima sveta, možemo biti sigurni da će naš doprinos pobedi, koji smo dali nezaboravnom hrabrošću u neizmernim žrtvama, biti priznat i cenjen u svojoj pravoj vrednosti.

Džem čašu, Sire, u zdravlje Vašeg Veličanstva, za veličinu Vaše vladavine, u čast Vaše hrabre vojske i u slavu i sreću Jugoslavije—priatelja i saveznika Grčke.

GOVOR g. SLOBODANA JOVANOVIĆA, PRETESEDNIKA KR. VLADE

Održan na londonskom radiju 17.1.1942 povodom potpisivanja jugoslovensko-grčkog Sporazuma

Ugovor koji je 15. januara potpisana između Grčke i Jugoslavije samo utvrđuje i osveštava one prijateljske odnose koji su već toliko decenija postojali, prvo između Crke i Srbije, a onda između Grčke i Jugoslavije. Srbija i Grčka još šestih godina prošloga veka zaključile su jedan savez, koji je bio prva manifestacija solidarnosti balkanskih naroda. Devedesetih godina, uz saradnju Carigradske patrijaršije, Srbija i Grčka imali su jednu vrstu sporazuma o zajedničkoj akciji protiv bugarske propagande u Makedoniji. Godine 1912. Srbija i Grčka zajedno s Bugariima ratuju protiv Turaka, a 1913. Srbija i Grčka ratuju zajedno protiv Bugara. U svetskom ratu, posle povlačenja od 1915. srpska vojska reorganizuje se na grčkom zemljisti, i s istog tog zemljista vrši probor neprijateljskog fronta. Jugoslavija je proizvela ove tradicije srpsko-grčkog prijateljstva. Ona je imala da raspravi sa Grčkom jedno pitanje koje je bilo od najveće važnosti za naš ekonomski razvitak. To je bilo pitanje njenog izlaska na Belo More. Ono je rešeno ustanovljenjem jedne jugoslovenske zone u Solunu na tako prijateljski način da više nije zadavalo nikakvih teškoća. Kada je 1940. Grčka mučki napadnuta od Italije, mi u Jugoslaviji bili smo ispunjeni beskrainim divljenjem prema herojskim podvijima grčke vojske koji nikada neće biti zaboravljeni. U isto vreme bili smo prožeti dubokim uverenjem

da se Grci ne bore samo za svoju slobodu, već za slobodu celog Balkana. U tom trenutku, sile Osvoline, da bi odvojile Jugoslaviju od Grčke, obećavale su našoj vlasti Solun. Ali našim navikama nije odgovaralo da svojim susedima, u trenucima opasnosti, udaramo nož u ledja i da radi svojih malih i prolaznih dobiti žrtvujemo velike i trajne interese celog Balkana. Umesto da primi ponude sile Osvoline, Jugoslavija se 1941. pridružuje Grčkoj u borbi za slobodu Balkana. I Grčka i Jugoslavija podlegle su trenutno u toj borbi, ali nisu time progoljene i svoje izglede na bolju budućnost. Naprotiv, danas je potpuno jasno, da onoga dana kada se posle sloma sile Osvoline bude pristupilo stvaranju novog porekla na Balkanu, Grčka i Jugoslavija vodiće u tom poslu prvu reč.

Zrtve koje su podnеле radi slobode Balkana daju im na to prava. Ugovor od 15. januara ima da pruži osnovu za veliki konstruktivni posao koji posle rata čeka Grčku i Jugoslaviju. Ugovor je načinjen kako će na tom konstruktivnom poslu moći s Grčkom i Jugoslavijom saradjivati i ostale balkanske države. Uduženi da zajedničkom snagom brane zemljiste Balkana od stranih napadača, Grci i Jugosloveni žele da sa svojim susedima žive u slozi i miru, i neka bi Bog blagoslovio njihov sadašnji sporazum kao prvi korak ka stvaranju jedne veće zajednice koja bi na polju mirnog kulturnog rada spojila sve susedne narode Bliskog istoka.

KRAJ GOVORA g. M. GROLA

(Nastavak sa str. 3)

Otač Sv. Save, Nemanja, bio je povezao razbijene srpske krajeve i plemena u jedinstvenu snažnu državu. Ali snažnu mudrost i voljom jednog smrtnog čoveka, Sava Nemanjić shvatio je prolaznost materijalne tvorevine Nemanjićine, ako se ona ne utemelji duhovno, jednom širom i trajnjom voljom. Svest o narodnosti kao zajednici bila je mala, a vera nakalemjena spolja inorodnim rukama i ustrojenja inorodnom crkvenom vlašću, iz Vizantije, dakle opet spolja, nije mogla utemeljiti zajednicu. Državu mogla je obezbediti samo nacija. U to vreme taj pojam nije još postojao, ali onome što se od Nemanjića kroz vekove stvaralo do danas pod imenom nacije, glavne temelje udario je Sv. Sava.

Sava Nemanjić osniva nezavisanu srpsku pravoslavnu crkvu, s domaćim kadrom sveštenika. Narodni crkveni kler je manje učen ali je narodni, i njegova reč je živa, neposredna, upečatljiva na prostu narodnu dušu. Prost i oni, kao njihova pastva, sveštenici vezuju hrišćanske obrede za još nezaboravljene paganske običaje, katkad čak i za praznoverice. Glavno je da vera zahvata život. Veliki broj manastira, i uz njih škola i bolnica, upotpunjaju to srašćivanje nacionalnog religioznog i socijalnog osećanja.

Vera tu više nije propis crkve, nego isповest duše narodne, njegove filozofije života, proste, prirodne, sabrane sve u deset Božjih zapovesti. S tim malim trebnikom vere u glavi, narod Sv. Save ostao je do danas, u svakom doživljaju svome, u svakoj radosti i žalosti, u

kumstvu, u proslavljanju krsnog imena, u prizivanju Božjeg blagošlova na dom koji gradi, na njivu koja ga hrani.

U toj narodnoj crkvi s klerom bez klerikalizma, sveštenstvo ne vlasti nego služi narodu. Propovedajući požrtvovanje, ono je za njega davalo primer, od Pajsija, Hadži Ruvima, i djakona Avakuma do ove poslednje čitulje mučenika sa vladikom Platonom na čelu, i sa zatočenim srpskim patrijarhom Gavrilom koji se pakao dostojan stolice Sv. Save.

Crkva koju neprijatelj ruši i pali, sveštenici koji dele sudbinu s narodom, s njime sirotuju, s njime ginu, tannaju i s njime četuju za pravice narodnu, čitava ta hrišćanska martirologija srpske pravoslavne crkve udohovila je i oplemenila i srpski nacionalizam.

Tom miroljubivom seljačkom narodu draži su u rukama ralo i motika nego puška, ali su ga nevolje naučile da i njome rukuju kad treba. Od Sv. Save do danas taj narod je samo u briži za svoje samoodržanje. U doba Sv. Save čvrsta zajednica Srba bila je dovoljna. Na ugođenom položaju na kome je srpski narod na Balkanu, danas, taj interes samoodržanja traži povezivanje većih snaga, čak i naroda inorodnih s kojima smo se krvili kroz vekove, a pogotovo traži povezivanje naroda jedne krvi i jezika. I kao što je svetovao slogu svoje rođenog braću na prestolu, Sv. Sava bi bio prvi koji bi danas svetovao Srbima, Hrvatima i Slovincima da pregnu svim silama da unaprede svoju državnu zajednicu, da je sposobe za teške zadatke vremena koje dolazi, da je osnažen verom jednih u druge, verom u jednu i nedeljivu sudsibu, verom u jednu i nedeljivu budućnost.

SLUŽBENI DEO

ODLUKE KR. VLADE

Kraljevina Jugoslavija prekida sve svoje odnose sa Japanom i objavljuje da se s njim nalazi u ratnom stanju počev od 7 decembra 1941. dana kada je Japan izvršio napad na Veliku Britaniju i Sjedinjene Američke Države.

KRALJEVSKI UKAZI

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra inostranih poslova, a na osnovu §§99 i 103 stav 1 Zakona o činovnicima od 31 marta 1931 god., rešili smo i

R E Š A V A M O :
da se Dušan Petković, vice-konsul VII položajne grupe Kraljevskog generalnog konsulata u Jerusalimu, postavi za sekretara iste položajne grupe Kraljevske Ambasade u Ankari.

Naš Ministar inostranih poslova neka izvrši ovaj Ukaz.

8 decembra 1941 godine PETAR s.r.
u Londonu
Ministar inostranih poslova,
Dr. M. Ninčić s.r.

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra inostranih poslova, u saglasnosti sa Našim Pretsednikom ministarskog saveta, a na osnovu §§99 i 101 stav 1 Zakona o činovnicima od 31 marta 1931 godine, rešili smo i

R E Š A V A M O :
da se Dr. Dušan Drašković, sekretar V položajne grupe Kraljevskog poslanstva u Višu, postavi za sekretara iste položajne grupe Kraljevskog poslanstva u Bernu.

Naš Ministar inostranih poslova neka izvrši ovaj Ukaz.

8 decembra 1941 godine PETAR s.r.
u Londonu
Ministar inostranih poslova,
Dr. M. Ninčić s.r.

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra inostranih poslova, u saglasnosti sa Našim Pretsednikom ministarskog saveta, a na osnovu §§59 stav 1 i 103 stav 1 Zakona o činovnicima od 31 marta 1931 godine, rešili smo i

R E Š A V A M O :
da se Božin Simić, bivši pešadijski pukovnik, postavi za Delegata Kraljevske vlade II položajne grupe 2 stepena, sa rangom opunomoćenog ministra i izvanrednog poslanika, pri francuskom Nacionalnom Komitetu u Londonu.

Naš Ministar inostranih poslova neka izvrši ovaj Ukaz.

2 januara 1942 godine PETAR s.r.
u Londonu
Ministar inostranih poslova,
Dr. M. Ninčić s.r.

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva, rešili smo i rešavamo:

da se razreše:
od dosadanje dužnosti, armiski djeneral Ilić S. Bogoljub, i stavi na raspoloženje Ministru vojske, mornarice i vazduhoplovstva, i

od dužnosti komandanta vazduhoplovstva vazduhoplovni brigadni djeneral Mirković J. Borivoje.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

Pov.Dj.Br. 63
15 januara 1942. god.
London
Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva rešili smo i rešavamo,—da se postave:

za vršioca dužnosti načelnika Staba Vrhovne komande djeneralstabni potpukovnik, pilot lovac Ložić M. Miodrag, do sada na raspoloženju načelnika Staba Vrhovne komande;

za načelnika operativnog odjeljenja Staba Vrhovne komande djeneralstabni potpukovnik Baletić J. Luka, do sada komandant škole za oficire i podesnicire;

za načelnika obaveštajnog odjeljenja Staba Vrhovne komande djeneralstabni major Gligorijević D. Milovan, do sada na službi u obaveštajnom odjeljenju Staba Vrhovne komande;

za načelnika vazduhoplovnog odjeljenja Staba Vrhovne komande djeneralstabni major, pilot lovac Stanojlović R. Boško, do sada načelnik štaba komande vazduhoplovstva;

za načelnika mornaričkog odjeljenja Staba Vrhovne komande kapetan korvete Saksa Josip, do sada

komandant sastava jugoslovenskih pomorskih snaga; za delegata Štaba Vrhovne komande pri engleskoj Vrhovnoj komandi u Kairu djeneralstabni pukovnik Popović R. Zarko, do sada načelnik obaveštajnog odjeljenja Štaba Vrhovne komande; i

za vršioca dužnosti komandanta sastava jugoslovenskih pomorskih snaga poručnik bojnog broda I klase Mitrović M. Djordje, do sada komandant podmornice "Nebojša."

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

Pov.Dj.Br. 64
15 januara 1942. god. PETAR s.r.
London

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva, a za pokazanu i osvedočenu hrabrost u ratu protiv neprijatelja u okupiranoj Otadžbini, rešili smo i rešavamo da se odlikuje:

Ordenom Karadjordjeve Zvezde s mačevima četvrtog reda:

pešadijski potpukovnik PAVLOVIĆ T. Dragoslav; rezervni pešadijski major VASIĆ Dragiša; žandarmerijski major DANGIĆ S. Jezdimir,—oslobadajući ih plaćanja takse.

Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

Dj.Br.70 PETAR s.r.
17 januara 1942 god.

London
Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta, a na osnovi čl. 98 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice za pokazanu i osvedočenu hrabrost i izvanredne zasluge u ratu protiv neprijatelja u okupiranoj Otadžbini,—rešili smo i rešavamo;

da se unapredi:

u čin diviziskog djeneralista djeneralstabni brigadni djeneral MIHAJOVIĆ M. Dragoljub, naš Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva.

Pretsednik Ministarskog saveta neka izvrši ovaj Ukaz.

Dj.Br.71 PETAR s.r.
19 januara 1942 god.

London
Pretsednik Ministarskog saveta i
Ministar unutrašnjih poslova,
S. Jovanović s.r.

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva, a za pokazanu hrabrost za vreme rata,—rešili smo i rešavamo da se odlikuje:

Ordenom Belog Orla s mačevima četvrtog reda:

pešadijski potpukovnik Klark Carl, bivši vojni izaslanik Velike Britanije u Jugoslaviji,—oslobodjavajući ga plaćanja takse.

Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

Dj.Br.69 PETAR s.r.
17 januara 1942 god.

London
Pretsednik Ministarskog saveta, Ministar
unutrašnjih poslova i zastupnik Ministra vojske,
mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

M I
PETAR II
po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva, rešili smo i rešavamo:

da se odlikuje:

Poručnik bojnog broda II klase SPASIĆ S. Milan, torpedni oficir na Kr. brodu "Zagreb"; i

Poručnik bojnog broda II klase Mašera F. Sergej, artiljerijski oficir na Kr. brodu "Zagreb";

— koji su 17. aprila 1941. g. kada je naredjena kaptulacija, pošto nisu mogli da ispolje iz luke, ostali na brodu i u duhu pomorske tradicije digli ga u vazduh i pri tome našli i svoju smrt, sprečivši da jedan moderni ratni brod pada u ruke neprijatelja i time spasli čest naše mornarice.

Ordenom Karadjordjeve Zvezde s mačevima četvrtog reda:

oslobadajući ih plaćanja takse.

Naš Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

V.K.Br. 53 PETAR II s.r.
27 januara 1942. god.

London
Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

M I
PETAR II

po milosti Božjoj i volji narodnoj

Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva, rešili smo i rešavamo:

da se razreši:

od dužnosti Našeg Prvog Adjutanta vazduhoplovni brigadni djeneral MIRKOVIĆ J. Borivoje i stavi na raspoloženje Našem Ministru vojske, mornarice i vazduhoplovstva.

Naš Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

V.K.Br. 58

27 januara 1942. god.

London

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

MINISTARSKA REŠENJA

MINISTARSTVO
VOJSKE KRALJEVINE
JUGOSLAVIJE

Dj. br. 209

19 decembra 1941.

London

Oficiri jugoslovenske vojske:

— pešadijski pukovnik Krejaković

Dj. Svetislav,

— kapetan Popović Selimir,

— poručnik Ilić Borivoj,

— poručnik Teodosić Milan,

— poručnik Katić Dragomir,

— poručnik Bojović Boja,

— poručnik Ivričević Mihail i

— potporučnik Pavlović Živadin

u borbama, koje se vode u Jugoslaviji, napustili su svoja

mesta i prebegli neprijatelju.

Na osnovi člana 120 tačka b.,

prvi i drugi stav Zakona o

ustrojstvu vojske i mornarice,

REŠAVAM:

da gore navedeni oficiri izgube čin i da se oglase za vojne begunce.

Pretsednik Ministarskog saveta

i zastupnik Ministra vojske

Armiski djeneral

D. T. Simović s.r.

MINISTARSTVO
VAZDUHOPLOVSTVA I
MORNARICE KRALJEVINE
JUGOSLAVIJE

V. Br. 26

26 decembra 1941.

London

Vazduhoplovni pukovnik u penziji Dušan M. Radović, dobio je 28. avgusta tek. god. naredjenje od Ministra vojske i mornarice, da iz Carigrada dodje u Kairo, gde mu je bio određen zadatak na osnovi člana 115 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice. Medjutim ne samo da se nije odazao ovom pozivu, već je samovoljno oputovao u Sovjetsku Rusiju. Pored svih izdatih naredjenja, da se vrati u Kairo, imenovani je odbio da to učini.

Obzirom na učinj

SLUŽBENI DEO

MINISTARSTVO VOJSKE
Kraljevine Jugoslavije
Dj. Br. 68
16 januara 1942. god.
London.

Na osnovi prikupljenih izveštaja i izveštaja Načelnika Štaba Vrhovne komande O. Ob. Br. 189/41, utvrđeno je da su niže navedeni oficiri jugoslovenske vojske pogazili zakletvu datu Kralju i u toku rata stupili u redove oružane sile ilegalne i od neprijatelja našem narodu nametnute Hrvatske države i vlade, i to:

- 1) diviziski djeneral Marić A. August;
- 2) kontra admiral Luteroti M. Julian;
- 3) kontra admiral Domainko Dj. Emil;
- 4) žandarmeriski brigadni djeneral Tartalja M. Kvintiljan;
- 5) sanitetski brigadni djeneral Hočević Dr. A. Ante;
- 6) djeneralstabni pukovnik Jendrašić L. Stjepan;
- 7) djeneralstabni pukovnik Tomac P. Petar;
- 8) pešadijski pukovnik Tomašević C. Ivan;
- 9) pešadijski pukovnik Defar Š. Liberat;
- 10) pešadijski pukovnik Majetić J. Bogdan;
- 11) pešadijski pukovnik Hengl Dj. Viktor;
- 12) pešadijski pukovnik Boroša J. Eduard;
- 13) konjički pukovnik Desović V. Milan;
- 14) konjički pukovnik Skrinjar M. Egon;
- 15) inžinjerski pukovnik Danda E. Ciril;
- 16) kapetan bojnog broda Angeli F. Edgar;
- 17) kapetan bojnog broda Delija V. Dražen;
- 18) kapetan bojnog broda Mundorfer A. inž. Hiacint;
- 19) kapetan bojnog broda Dujšin S. inž. Večešlav;
- 20) kapetan bojnog broda Čermak D. inž. Oton;
- 21) kapetan bojnog broda Zakarija H. Leo;
- 22) kapetan bojnog broda Vekarić F. Anton;
- 23) kapetan bojnog broda Nardeli I. Nikša;
- 24) kapetan bojnog broda Labaš F. Vladimir;
- 25) kapetan bojnog broda Andrić N. Aleksandar;
- 26) kapetan bojnog broda Andrić N. Dragan;
- 27) rezervni kapetan bojnog broda Gogola A. Fridrik;
- 28) žandarmeriski pukovnik Novak D. Viktor;
- 29) žandarmeriski pukovnik Mašek F. Dragutin;
- 30) sudski pukovnik Tomić Dr. P. Mladen;
- 31) sudski pukovnik Ivačić V. Uroš;
- 32) sudski pukovnik Korlaet J. Stjepan;
- 33) sudski pukovnik Gršković M. Tomo;
- 34) sanitetski pukovnik Oberšlik Dr. J. Karel;
- 35) sanitetski pukovnik Brust Dj. Dr. Dragutin;
- 36) djeneralstabni potpukovnik Kružić V. Josip;
- 37) pešadijski potpukovnik Huber M. Matija;
- 38) pešadijski potpukovnik Reš K. Julije;
- 39) pešadijski potpukovnik Sulentić B. Ivan;
- 40) artiljeriski potpukovnik Eblinger F. Oton;
- 41) artiljeriski potpukovnik Ziborski N. Vilko;
- 42) konjički potpukovnik Dolezil V. Stjepan;
- 43) konjički potpukovnik Rajman Lj. Ljubomir;
- 44) konjički potpukovnik Stimaković I. Zvonimir;
- 45) konjički potpukovnik Šlaher I. Miroslav;
- 46) konjički potpukovnik Lešner Lj. Ljudevit;
- 47) konjički potpukovnik Kulenović Dj. Bećir;
- 48) konjički potpukovnik Jordanić N. Božidar;

- 49) konjički potpukovnik Petrović I. Adam;
- 50) konjički potpukovnik Petruhar F. Slavko;
- 51) konjički potpukovnik Sivoš I. Djuro;
- 52) konjički potpukovnik Kerhin A. Juraj;
- 53) konjički potpukovnik Čanić M. Nikola;
- 54) vazduhoplovni potpukovnik Lukanošić S. Kamilo;
- 55) vazduhoplovni potpukovnik Luksić V. Mihovil;
- 56) žandarmeriski potpukovnik Kober I. Dragan;
- 57) žandarmeriski potpukovnik Osmahagić M. Čamil;
- 58) žandarmeriski potpukovnik Jakovljević A. Stjepan;
- 59) žandarmeriski potpukovnik Knežević L. Franjo;
- 60) autovozarski potpukovnik Podrug L. Marko;
- 61) sudski potpukovnik Malnar J. Lav;
- 62) sudski potpukovnik Dolezil V. Vladimir;
- 63) sudski potpukovnik Klikić S. Ivan;
- 64) inžinjerski potpukovnik Išvanović N. Aleksandar;
- 65) apotekarski potpukovnik Eširović J. Slavko;
- 66) apotekarski potpukovnik Lukšić-Čarić Dr. M. Jerko;
- 67) djeneralstabni major Marković I. Anton;
- 68) djeneralstabni major Babić D. Ivan;
- 69) pešadijski major Rabadan I. Ivan;
- 70) pešadijski major Pilić M. Zdenko;
- 71) artiljeriski major Kraljević S. Ignac;
- 72) artiljeriski major Stefanović P. Nenad;
- 73) konjički major Klobučarić S. Josip;
- 74) konjički major Spišić L. Naum;
- 75) konjički major Krpan M. Anton;
- 76) konjički major Egersdorfer M. Oto;
- 77) vazduhoplovni major Dolanski J. Dragutin;
- 78) inžinjerski major Voraček F. Jaroslav;
- 79) inžinjerski major Mileusnić T. Božidar;
- 80) inžinjersko - tehnički major Aleksandrović A. Dragutin;
- 81) žandarmeriski major Arbanas F. Dragutin;
- 82) žandarmeriski major Vindakijević L. Stjepan;
- 83) žandarmeriski major Bervaldi D. Josip;
- 84) veterinarski major Rede R. Rudolf;
- 85) veterinarski major Vincenović Dr. M. Đura;
- 86) apotekarski major Belia P. Božidar;
- 87) apotekarski major Pojić A. Zvonimir;
- 88) sudski major Herenda J. Vinko;
- 89) sudski major Varl A. Dragutin;
- 90) pešadijski kapetan I klase Kavalec J. Josip;
- 91) pešadijski kapetan I klase Tomičić F. Djuro;
- 92) pešadijski kapetan I klase Suprina T. Pero;
- 93) pešadijski kapetan I klase Šrajber G. Zdenko;
- 94) pešadijski kapetan I klase Čelar K. Eleuterije;
- 95) pešadijski major ekonom-ske struke Bakotić M. Franjo;
- 96) konjički kapetan I klase Vrkljan P. Slavkoljub;
- 97) konjički kapetan I klase Pintarić M. Vjekoslav;
- 98) konjički kapetan I klase Žagar I. Ivan;
- 99) konjički kapetan I klase Kramarić V. Viktor;
- 100) konjički kapetan I klase Zvonarević T. Adam;
- 101) konjički kapetan I klase Vindakijević L. Oto;
- 102) konjički kapetan I klase Rogoz J. Vladimir;
- 103) konjički kapetan I klase Vučela J. Zvonimir;
- 104) konjički kapetan I klase Furtinger J. Franjo;
- 105) vazduhoplovni kapetan I klase Galantaj G. Bela;
- 106) vazduhoplovni kapetan I klase Stipčić F. Zlatko;
- 107) vazduhoplovni kapetan I klase Ferencina A. Vladimir;
- 108) vazduhoplovni kapetan I klase Franješ J. Juraj;
- 109) inžinjerski kapetan I klase Medvedivić S. Julije;
- 110) inžinjerski kapetan I klase Skoko L. Ante;
- 111) inžinjerski kapetan I klase Ibriko J. Oskar;
- 112) inžinjerski kapetan I klase Radjenović P. Božidar;
- 113) intendantski kapetan I klase Manola I. Vinko;
- 114) inžinjerski kapetan I klase Marković P. Franjo;
- 115) žandarmeriski kapetan I klase Nedved D. Ladislav;
- 116) žandarmeriski kapetan I klase Toma R. Stjepan;
- 117) žandarmeriski kapetan I klase Mavrić M. Davorin;
- 118) žandarmeriski kapetan I klase Dubravčić I. Mate;
- 119) žandarmeriski kapetan I klase Ćuvat T. Luka;
- 120) žandarmeriski kapetan I klase Mihalić I. Milan;
- 121) žandarmeriski kapetan I klase Sivoš I. Stjepan;
- 122) žandarmeriski kapetan I klase Srdoč J. Ivan;
- 123) žandarmeriski kapetan I klase Miler F. Vladimir;
- 124) žandarmeriski kapetan I klase Šećer J. Stjepan;
- 125) žandarmeriski kapetan I klase Brezović T. Djuro;
- 126) žandarmeriski kapetan I klase Drobac A. Antun;
- 127) žandarmeriski kapetan I klase Pergl V. Večeslav;
- 128) veterinarski kapetan I klase Marolt M. Matko;
- 129) sanitetski kapetan I klase Jakopović Dr. J. Ivan;
- 130) sanitetski kapetan I klase Linde Dr. K. Djordje;
- 131) pešadijski kapetan Bodrožić J. Branko;
- 132) pešadijski kapetan Mardešić A. Nikola;
- 133) pešadijski kapetan Stipanović E. Nikola;
- 134) artiljeriski kapetan Bač A. Vilko;
- 135) inžinjerski kapetan Lapčević D. Milorad;
- 136) konjički kapetan Penava M. Dragutin;
- 137) konjički kapetan II klase Gmajner I. Branislav;
- 138) inžinjerski kapetan Delač L. Milan;
- 139) autovozarski kapetan Ulčnik J. Ljudevit;
- 140) autovozarski kapetan Matelko A. Anton;
- 141) žandarmeriski kapetan Karić O. Asim;
- 142) žandarmeriski kapetan Frank J. Andrija;
- 143) žandarmeriski kapetan Rizmondo M. Milan;
- 144) žandarmeriski kapetan Grubić M. Lav;
- 145) žandarmeriski kapetan Ilić D. Josip;
- 146) žandarmeriski kapetan Radoš J. Petar;
- 147) žandarmeriski kapetan Maurović A. Andreja;
- 148) žandarmeriski kapetan Bošnjak N. Petar;
- 149) žandarmeriski kapetan Kuljiš T. Mato;
- 150) žandarmeriski kapetan Severinski I. Rudolf;
- 151) žandarmeriski kapetan Crnković M. Slavoljub;
- 152) žandarmeriski kapetan Matešić N. Ante;
- 153) žandarmeriski kapetan Marković A. Djuro;
- 154) veterinarski kapetan II klase Vaš J. Stjepan;
- 155) sanitetski kapetan Korošec Dr. M. Marko;
- 156) pešadijski poručnik Šimatović N. Slavoljub;

JUGOSLAVIJA JE VEĆNA

Govor g. dr. Grge Andjelinovića, bivšeg ministra, za borbu do pobeđe i istrage

Održan na londonskom radju 23. 1. 1942.

Jugosloveni! I Srbi, i Hrvati, i Slovenci! — Možda ste čuli, ako nijeste čitali ni u novinama Pavelićeve "Nezavisne države Hrvatske", ni u novinama Nedićeve "Srbije", izjavu gosp. Dr. Worličeka, dopisnika njemačke štampe u Ankari, gospodinu Italiju Zingarelli, talijanskom novinaru — specijalisti za pitanja Balkana . . . ?! Nositoc Hitlerovog "novog reda" rekao je nosiocu Musolinijevog "novog reda" na Balkanu: "Mi smo bili predobri sa Srbima. Istina je, ubili smo 350.000 Srba, ali nećemo imati mira dok ne ubijemo i sve ostale!" Ta je izjava, bez demantija, prošla stupcima cijelog svijeta . . .

Nikakvo čudo, da se tako izražava pretstavnik nacije — kojoj i pojedinci u Beogradu i neki u Zagrebu, na našu žalost i sramotu rodjeni Jugosloveni, u dvadesetom vijeku daju historičku ulogu "križara" Evrope i branitelja evropske "civilizacije" prema Istoku — ali je čudo i sramota, da to bez protesta i sa odobravljem sluša i prima prestavnik nacije, koja je čovečanstvu dala — Mazzinu i Garibaldia!

Naši neprijatelji, Njemačka u prvom redu, pa Italija sa svojim malim i jednim satelitima Madjarskom i Koburškom Bugarskom, ne samo da su razdijelili, kao haljine Hristove, našu domovinu, nego hoće da istrijebe naš narod. . . U prvom su se redu okomili na Srbe, jer su oni prirodna zapreka na putu njemačkom imperializmu na Istok. "Drang nach Osten" u svom prodiranju ostavlja iza sebe krvave tragove; popaljena sela i gradove, vješala, lješeve žena i djeca. . .

Sto je najgore, u toj svojoj strašnoj akciji našli su naši dušmani u našim vlastitim redovima pojedine saveznike. . .

"Nezavisna država Hrvatska" i nije za drugo ni stvorena, nego da vrši izdajničku ulogu; danas razbijanje državnog jedinstva, a sutra razbijanje jugoslovenskog narodnog jedinstva kao predušlova obnavljanja Jugoslavije. Proračunom namjerom inscenirani su naime bili "ustaše" — sramoteći hrvatsko ime i hrvatsku zastavu — niani krvnici; oni su još gore, sluge i plaćeni pomoćnici krvnika. Oni nemaju čak prava ni na tu čast, da budu kao krvnici izvedeni pred sud . . . ! Oni su pljeva koju je more u oluji izbacilo na površinu,

pak će ih more da u oluji narodne reakcije i proguta! Nedićeva "Srbija" je produkt silne pameti i ograničene koncepcije Ljotića i drugova. U borbi za vlastiti život oni su se postepeno pretvarali u izdajice i njemačke sluge, da danas — izjavom Nedića, da on lično preuzimje vodstvo svoje vajne vojske protiv kraljevske i narodne vojske generala Draže Mihailovića — postanu i sami pomoćnici krvnika i — da bi se dodvorili svojim gospodarima — broju od 350.000 poubijanih Srba dodaju što veći broj strijeljanih vlastitih suplemenika. Oni su Brankovići, u najgorem značaju reći, kako je srpski narod u svojoj narodnoj pjesmi shvaća.

Ne, nije u ostalom za historiju od primarne važnosti, je li poubljano baš točno 350.000 našega naroda, ili eventualno nešto više ili nešto manje. Važna je u prvom redu ova "tamerlenska" stvarnost i fakt da jedan narod, bolje kazano 5 država: Njemačka, Italija, Madjarska, Koburška Bugarska i Japan, sa ponosom ističu i podvlače masaker jednog malog naroda, i da njegovu borbu za slobodu, misle da slome — ubijajući njegove žene i njegovu decu. To je ta strašna osuda Hitlerovog "novog reda", koja nameće čitavom svijetu borbu do pobjede i — do istrage.

Jugosloveni! Riječi ovog Njemca ovom Talijanu nek vam budu opomena. . . Danas ubijaju Srbe, jer su im na putu; iseljuju Slovence, jer im smetaju; kompromituju Hrvate sa "Nezavisnom državom Hrvatskom", jer njemačka politika "divide et impera"; "razdijeli, pak vladaj" to momentano traži; sutra će ih kao pobunjene robe strijeljati, kad im to bude konveniralo; kao što u ostalom i strijelja one, koji sa Srbima i Slovincima zajednički brane Jugoslaviju. Ali oni nas, sve bez razlike, hoće da unište! Oni nas sve bez razlike, mrzel! Oni hoće našu zemlju, naše more, našu radnu snagu. . . Oni trebaju robe. . . Stoga je palo, tih 350.000 Srba, kako reče plemeniti gosp. Worliček plemenitom gospodinu Italiju Zingarelli!

Pred tim žrtvama barbarstva — bez obzira na broj, kao i bez obzira je li ih više ili manje — Jugosloveni skinimo kape i zakunimo se: Borba do pobjede i — istrage!

Kad plane-zora i svane dan, izginimo radje kao ljudi, nego li da budemo podavljeni kao robovi. . . ! Jugoslavija je vječna!

SLUŽBENI DEO

(Nastavak sa str. 7)

- 157) pešadijski poručnik Vire J. Anton;
 - 158) pešadijski poručnik Baščević H. Ibrahim;
 - 159) pešadijski poručnik Dobrovčić Š. Marko;
 - 160) pešadijski poručnik Smolčić S. Slavko;
 - 161) pešadijski poručnik Lisac Dj. Tomislav;
 - 162) pešadijski poručnik Kovacić J. Juraj;
 - 163) pešadijski poručnik Nališ B. Krinoslav;
 - 164) pešadijski poručnik Šarić I. Nikola;
 - 165) pešadijski poručnik Jolić S. Ivan;
 - 166) pešadijski poručnik Maratović A. Daniel;
 - 167) pešadijski poručnik Mažuran M. Mate;
 - 168) pešadijski poručnik Regent A. Vladimir;
 - 169) pešadijski poručnik Bratančić I. Ivo;
 - 170) pešadijski poručnik Cauš J. Ivan;
 - 171) konjički poručnik Krapac F. Ivan;
 - 172) konjički poručnik Urban P. Miroslav;
 - 173) konjički poručnik Cerić S. Mato;
 - 174) konjički poručnik Damjanović F. Teofilo;
 - 175) konjički poručnik Čanić M. Karlo;
 - 176) konjički poručnik Papst L. Ferdinand;
 - 177) inžinjerski poručnik Dumanić S. Marijo;
 - 178) inžinjerski poručnik Dravoj P. Stjepan;
 - 179) inžinjerski poručnik Anzulović I. Grga;
 - 180) avtovozarski poručnik Došen T. Lavoslav;
 - 181) žandarmerijski poručnik Radić I. Zvonimir;
 - 182) žandarmerijski poručnik Skalamara I. Lino;
 - 183) žandarmerijski poručnik Taras M. Nikola;
 - 184) žandarmerijski poručnik Bačić I. Nikola;
 - 185) apotekarski poručnik Matica J. Ivan;
 - 186) sudski poručnik Glavan J. Bogoslav;
 - 187) sanitetski poručnik Zimolo Dr. A. Anton;
 - 188) pešadijski potporučnik Kern F. Josip;
 - 189) pešadijski potporučnik Vuković S. Ratimir;
 - 190) inžinjerski potporučnik Galanta E. Julije;
 - 191) inžinjerski potporučnik Percel V. Franjo;
 - 192) niži vojno tehnički činovnik artiljerisko-tehničke struke IV klase Janković M. Milan;
 - 193) veterinarski pomoćnik IV klase Pezelj J. Anton;
 - 194) veterinarski pomoćnik IV klase Novak M. Ljubomir;
 - 195) niži sanitetski pomoćnik IV klase Juričević A. Anton;
 - 196) niži vojni činovnik IV klase sanitetske struke Holjevac J. Milan;
 - 197) veterinarski pomoćnik III klase Zubović M. Vladimir;
 - 198) veterinarski pomoćnik III klase Hrestak A. Marjan;
 - 199) sanitetski pomoćnik III klase Vladislavljević Dj. Trifun;
 - 200) sanitetski pomoćnik III klase Magaš M. Ivo;
 - 201) sanitetski pomoćnik III klase Goleš M. Nikola;
 - 202) sanitetski pomoćnik III klase Crnobrnja Dj. Petar;
 - 203) sanitetski pomoćnik III klase Ključec Dj. Rudolf;
 - 204) veterinarski pomoćnik III klase Habulin R. Zvonimir;
 - 205) veterinarski pomoćnik III klase Parać J. Zvonimir;
 - 206) veterinarski pomoćnik III klase Prohaska J. Ivan;
 - 207) veterinarski pomoćnik III klase Zavorović A. Milivoj;
 - 208) veterinarski pomoćnik III klase Lamaš S. Matko;
 - 209) veterinarski pomoćnik II klase Deltin Z. Vilko;
 - 210) vojni činovnik sudske struke II klase Popović D. Dušan;
 - 211) artiljerijski brigadni djeneral Klaić K. Dragan;
 - 212) konjički kapetan I klase Pintarić M. Franjo;
 - 213) pešadijski kapetan Grašušek I. Nikola;
- na osnovi čl. 120 tač. b. prvi i drugi stav Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice,

RESAVAM:
da gore navedeni oficiri izgube čin i da se oglase za vojne begunce.
Prezsednik Ministarskog savjeta,
Ministar unutrašnjih poslova i
zastupnik Ministra vojske, mornarice i
vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

PREZSEDNISTVO VLADE

Kraljevine Jugoslavije

V. K. Br. 73

31. januara 1942. god.

London

Na osnovi prikupljenih izveštaja i izveštaja Načelnika Štaba Vrhovne komande O. Ob. Br. 324/41, utvrđeno je da su u niže navedeni oficiri jugoslovenske vojske pogazili zakletvu datu Kralju i u toku rata stupili u redove oružane sile ilegalne i od neprijatelja našem narodu nametnute Hrvatske države i vlade, i to:

- 1) djeneralstabni brigadni djeneral Prpić Ivan;
- 2) djeneralstabni pukovnik Nikolić Franja;
- 3) djeneralstabni pukovnik Kalečak F. Vladimir;
- 4) pešadijski pukovnik u penziji Stancer Slavko;
- 5) pukovnik u penziji Mizler Milan;
- 6) konjički pukovnik u penziji Kokotović pl. Domobran;
- 7) artiljerijski pukovnik u penziji Rumler Drag.;
- 8) pešadijski oficir u penziji Lulić Vilko;
- 9) pešadijski potpukovnik Solić J. Josip;
- 10) djeneralstabni potpukovnik Čuš P. Oton;
- 11) djeneralstabni potpukovnik Klišanić Vjekoslav;
- 12) artiljerijski potpukovnik Kurelac Eugen;
- 13) djeneralstabni major Kružić Ivan;
- 14) djeneralstabni major Perović Zvonimir;
- 15) major u penziji Blašković Pero;
- 16) pešadijski major u rezervi Lukac A. Franjo;
- 17) vazduhoplovni kapetan I klase u penziji Mrak Ivan.

Na osnovi čl. 120 tač. b. prvi i drugi stav Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice,—

RESAVAM :
da gore navedeni oficiri izgube čin i da se oglase za vojne begunce.
Prezsednik Ministarskog savjeta,
Ministar unutrašnjih poslova i
zastupnik Ministra vojske, mornarice i
vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

U SLOZI JE NAŠ JEDINI SPAS

(Nastavak sa str. 2)

nacističko-fašističkog poretku u tobožnjoj "Nezavisnoj i slobodnoj hrvatskoj državi", kao što su i njihovi pretplašnici neslavne prošlosti uvidjeli poslijedni na svijetu, da će Njemačka i Austro-Ugarska doživjeti poraz. Ondašnje Frankovačko zalaganje za spas Austro-Ugarske nije moglo imati nikakvog uspjeha, kao što neće ni nedjeljnji smješni Pavelićev navještaj rata Anglo-Saksonskim demokracijama povećati ni za jutu šanse za spas nacističko-fašističke tiranije u svijetu. Naša narodna izreka veli: "Vidjela žaba gdje se konji potkivaju, pa i ona digla nogu". Jedini osvrt s engleske strane na tu praznu i smješnu deklaraciju bili su tri riječi u uvodniku "Timesa" od 14. o.m., spomenute uzgred uz Bugarsku, a glase: "Gangsterska vlada u Hrvatskoj".

Današnji vojnički položaj Njemačke sličan je u svojoj biti potpuno njemačkom vojničkom položaju u prvom svjetskom ratu nakon neuspjeha Njemačke da na brz način uništi najprije francusko-englesku vojnu snagu na Zapadu, pa onda rusku vojnu snagu na Istoku. U sadašnjem ratu isto tako nije Njemačka uspjela potući ni Englesku prošle godine na Zapadu, kao ni Sovjetsku Uniju ove godine na Istoku. Ja ču se u drugi četvrtak pozabaviti opširnije s ovim predmetom.

Ulazak Japana u rat dokaz je samo da i Njemačka i Japan bacaju sve na kocku u posljednjoj igri. Sjedinjene Države nijesu htjele popustiti Japanu od svog stanovištva a tako isto ni Njemačkoj. Ovim nije prema tome ništa preostalo nego baciti sve na kocku. Ali sad je kraj iznenadjenjima. Sad se počima izgradjivati punom parom velika strategija saveznika koja će dolaziti do izražaja sve više i više. Saveznici se neće ni ovaj put umoriti. Ni ovaj put neće kompromisni mir moći spasiti Njemačku ni njezine saveznike od katastrofe. Cerčil i Ruzvelt rekli su otvoreno i jasno nekoliko puta: Nema mira s nacizmom i fašizmom, nema mira s imperializmom. Hitler je odbio kolaboraciju, pošao je da oružjem ostvari dominaciju, a vodi Njemačku u amputaciju.

Hitler opet pritisnuje Musoliniju na popuštanje prema Francuskoj, jer snuje ekspediciju u Sjevernu Afriku, a plaća ga obećanjima na račun već raspragane Hrvatske grude. Pavelić je pozvat s toga u Italiju, da još dublje zagazi u započeto izdajstvo protiv hrvatskog naroda. Njega i njegovo društvo čeka zasluga sudbine, a vi svi, braćo Hrvati i sestre Hrvatice, istrajte i dalje u otporu prema tudjinu i izdajnicima, očekujući atrpljivo taj čas. Nek vam stalno ledbi pred očima svijetli primjer nepokolebljivosti i postojanosti našeg vodjstva i pretpredsjednika dr. Mačeka, pravog borca za pravu slobodu Hrvatskog naroda.

Mi smo u dobrom društvu. Ako nam je sadašnjoš tamna, navješćuje nam se budućnost sigurno sjajna. Hrvati, Srbi i Slovinci poučeni skupim iskustvima i doživljajevši da vide čisto i bistro kako raspragana Jugoslavija znači raspragost i srpskih i hrvatskih i slovenačkih zemalja, znati će, nakon poraza svojih dušmana, uređiti svoju državnu zajednicu Jugoslaviju na boljim temeljima nego što su prije bili, tako da će ona za sve nas biti najbolja: slobodna i velika Hrvatska, slobodna i velika Srbija, slobodna i velika Slovenija. Sreća gore! Braća i sestre! U slozi je naš jedini spas! S tim milima na kraju velim vam, laku noć!